

Проблеми та перспективи розвитку ринку лохини в Україні

Світові виробники лохини демонструють значний прогрес у розвитку технологій вирощування цієї ягоди, в результаті цього відбувається збільшення обсягів виробництва. Європейський ринок лохини продовжує насичуватися південноамериканською лохиною, що говорить про існування попиту на цю ягоду, саме тому аналіз основних трендів та проблем розвитку ринку лохини в Україні є досить актуальним.

Якщо говорити про український ринок ягід, то можна спостерігати помітний розвиток українського виробництва лохини та його експорту. Нині у Європі спостерігається тренд на здорове харчування. Ягідна продукція поступово закріплюється у раціоні європейців. Не дивлячись на відставання від провідних експортерів лохини, таких як Перу, Чилі, США та Марокко, Україна демонструє значний прогрес у розвитку цієї галузі. Про це свідчить факт потрапляння Україні в 2019 році до Топ-20 країн-експортерів лохини.

Існує один факт, який ще більше підтверджує прогрес України у розвитку вирощування лохини – Україна зайняла друге місце в 2019 році за темпом приросту експорту лохини, єдина країна, яка випередила Україну за цим показником це Перу. Також варто зауважити, що в період 2015–2019 років середній темп приросту лохини в Україні склав 26,5%. Попри таке стрімке зростання обсягу вирощування лохини, не обходиться без проблем, які гальмують подальший розвиток бізнесу лохини, сюди відносяться:

- застарілі традиції вирощування лохини;
- низький рівень впровадження нових технологій;
- необхідність у створенні стандартизації вирощування ягід.

Варто зауважити, що значна частина ягід, яка вирощена на території України, є абсолютно не цікавою для міжнародних ринків, так як велика кількість домогосподарств не мають відповідних сертифікатів якості. Це в свою чергу приводить до того, що така ягода не відображається в державній статистиці, що веде до утворення тіньової складової ринку лохини.

Ще одним позитивним фактом є те, що світовий ринок лохини ще далекий від свого піку. Для прикладу, в США одна людина в середньому споживає 1,5 кг. лохини, в той час як в Європі цей показник становить 100 г. на одну людину, а в Україні взагалі 50 г.

На даний момент спостерігається зростання ринку лохини в Україні у напрямі збільшення експорту до країн Євросоюзу. Проте, варто зауважити, що конкуренція на ринку лохини є дуже великою, в першу чергу, мова йде про такі країни, як Перу, Чилі та Уругвай. Порівняно з Україною ці країни мають суттєву перевагу. Мова йдеться про можливість експортувати свіжу лохину у той час, коли на європейському ринку триває міжсезоння. Таким чином українські виробники лохини можуть експортувати лише заморожену ягоду, яка не здатна конкурувати зі свіжою.

Варто зауважити, що сьогодні лохина займає третє місце у структурі ягідних плантацій України, поступаючись лише смородині та садовій полуниці. Також плантації лохини займають 20% всіх площ, де вирощуються ягідні культури.

Житомирська область є лідером з вирощування лохини. У цій місцевості розташований найбільший виробник лохини в Україні та один з найбільших виробників в Європі, а саме компанія «Бетек». Площа плантацій цього виробника становить приблизно 400 гектарів. Таких показників вдалося досягти завдяки сприятливим кліматичним умовам та складу ґрунту. У Волинській області розташовано ще 200 гектарів насаджень лохини, а у Київській області ще понад 100 гектарів.

Завдяки цьому можна стверджувати про значний експортний потенціал виробництва лохини в Україні. Про це свідчить збільшення експорту лохини з 2,4 тис. тонн у 2019 році до 3 тис. тонн у 2020 році. Найбільшими імпортерами української лохини є такі країни, як Білорусь, Нідерланди та Велика Британія.

Що стосується внутрішніх цін в Україні, то перші гуртові партії лохини українських господарств на внутрішньому ринку оцінювали у 2020 році нарівні 300–430 грн./кг (9–13 євро/кг), а вже всередині сезону ціна знизилася до 50–230 грн./кг (4,6–7,1 євро/кг).

Дані з відкритих джерел свідчать, що світовий ринок лохини є відкритим, а внутрішній ринок України виробники лохини забезпечують приблизно на 15%, що ще раз підтверджує перспективи до його зростання. Сьогодні світовий попит на лохину продовжує зростати, насамперед, завдяки лікувальним властивостям, які приписують цій культурі.